

Projektplan Styrning och uppföljning av skyfallsarbetet i Göteborgs Stad

2022-06-08

Styrning och uppföljning av skyfallsarbetet i Göteborgs Stad

I Sveriges nationella strategi för klimatanpassning som antogs 2018¹ konstaterar regeringen att förändringar i temperatur, nederbörd och vind får följd effekter som i sin tur får konsekvenser på många områden i samhället. Mer nederbörd ökar risken för översvämning och kan även leda till ras, skred och erosion genom försämrade markstabilitet.

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande styrdokumentet för samtliga av stadens styrelser och nämnder. I budgeten för 2022 konstaterar kommunfullmäktige att närheten till vatten gör Göteborg känsligt för havsnivåhöjningar samtidigt som kraftiga skyfall ökar trycket på stadens vattenhantering. Det pågående arbetet med att klimatsäkra staden genom bland annat älvkantsskydd måste synkroniseras med stadens skyfallsarbete och dagvattenhantering för att inte suboptimera nödvändiga investeringar.

Av budgeten för 2022 framgår även att den senaste tidens ökning av extremväder visar att klimatanpassningsarbetet behöver intensifieras. Och staden har en viktig roll i klimatanpassningsarbetet med det ansvar för att genomföra konkreta åtgärder som följer av planmonopolet. Vid planläggning har staden ett ansvar för skyfallsarbete enligt plan och bygglagen och ska i detta arbete ta hänsyn till klimataspekter och skyfall för att möjliggöra nya detaljplaner. För klimatanpassning av befintlig bebyggelse har staden däremot inte något juridiskt ansvar. Ansvaret för att skydda enskild egendom i befintlig stad åligger respektive fastighetsägare som kan vara privat, statlig eller kommunal. Staden har dock ett ansvar för att säkra viktiga samhällsfunktioner, i egenskap av verksamhetsutövare och fastighetsägare.

En effektiv hantering av klimatförändringarna kräver en tydlig strategi och ett tydligt organiserat arbete från stadens sida. Det handlar både om att förhindra ytterligare klimatförändringar och om att anpassa staden och dess verksamheter till de klimatförändringar som redan är ett faktum. Stadens klimatanpassningsarbete kommer att kräva betydande åtgärder och investeringar under kommande år för att rusta staden inför dagens och framtida klimatförändringar.

Det är byggnadsnämnden som enligt sitt reglemente har ansvar för kommunens reglering av bebyggelse, mark och vatten. Nämnden ansvarar för att driva och samordna den fysiska planeringen för Göteborg. I fråga om klimatanpassning har byggnadsnämnden i uppgift att säkra att den planerade markanvändningen är robust, med hänsyn till översvämningssrisker idag och i framtiden. Men eftersom översvämningssäkring av ny bebyggelse ofta kräver åtgärder i

¹ Nationell strategi för klimatanpassning, prop.2017/18:163.

befintlig stad kan frågan inte enbart begränsas till byggnadsnämnden utan det är en fråga som spänner över flera olika verksamhetsområden.

Sedan mars 2017 är kretslopp och vattennämnden enligt sitt reglemente ansvarig för att samordna och driva dagvatten- och skyfallsfrågan i både nya och befintliga områden. Nämnden ska samordna och stödja andra nämnder i deras uppdrag och i samverkan med övriga verksamhetsutövare ansvara för att staden genomför erforderliga åtgärder för att långsiktigt få en hållbar dagvatten- och skyfallshantering.

Genomförandet av åtgärder för att skydda staden vid kraftiga skyfall förutsätter samordning och medverkan över de olika kommunala kompetensområdena, särskilt eftersom ingen nämnd eller bolag har rådighet över helheten. Frågorna ställer krav på strategisk styrning från stadens sida.

Kommunstyrelsen har i uppdrag att leda och samordna förvaltningen av stadens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.² Av reglementet framgår att uppdraget innefattar att följa de frågor som kan inverka på stadens verksamhet, utveckling och ekonomiska ställning och att ta initiativ i frågor av hela staden-karaktär i syfte att samordna stadens verksamhet och hos fullmäktige, övriga nämnder och andra myndigheter göra de framställningar som behövs. Kommunstyrelsen ansvarar för ramarna för styrningen av hela den kommunala verksamheten i staden och ska leda arbetet med att ta fram styrande dokument för staden.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om stadens strategiska styrning och uppföljning av arbetet med skyfallshantering är tillräcklig.

Följande revisionsfrågor ska besvaras i granskningen:

- Finns det långsiktiga mål och strategier för stadens samlade arbete med skyfallshantering?
- Är ansvarsfördelningen för stadens samlade arbete med skyfallshantering ändamålsenligt utformad?
- Är uppföljningen av stadens samlade arbete med skyfallshantering tillräcklig?

Ansvariga nämnder

Byggnadsnämnden, kommunstyrelsen och kretslopp och vattennämnden.

² Kommunallagen 6 kap. 1§.

Revisionskriterier

Stadsrevisionen kommer att använda följande revisionskriterier för att bedöma granskningens iakttagelser:

- Göteborgs Stads budget 2022
- Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030
- Kommunallagen (2017:725)
- Reglemente för Göteborgs Stads byggnadsnämnd
- Reglemente för Göteborgs Stads kommunstyrelse
- Reglemente för Göteborgs Stads kretslopp och vattennämnd
- Översiktsplan för Göteborg. Tematiskt tillägg för översvämningsrisker
- Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll

Metod och avgränsningar

Granskningen kommer att genomföras genom intervjuer och dokumentstudier.

Granskningen är avgränsad till att omfatta stadens strategiska styrning och uppföljning av det samlade arbetet med skyfallshantering. Granskningen omfattar således inte stadens krisberedskapsarbete eller stadens planläggning enligt plan- och bygglagen.

Oberoende och integritet

De sakkunnigas oberoende och integritet har prövats enligt vår oberoendedeklaration vilken baseras på Sveriges kommunala yrkesrevisorers modell. Inga omständigheter har framkommit som kan ifrågasätta förtroendet för de sakkunnigas oberoende och integritet som granskare.

Projektorganisation

Granskningen kommer att genomföras av Laila Värnestig (projektledare) och Lisa Widén.

Avrapportering

Avrapportering till revisorsgruppen planeras att ske i början av 2023.

Kvalitetssäkring

Rapportens innehåll kommer att stämmas av med de granskade verksamheterna. Kvalitetssäkring genomförs av kvalitetsansvarig för projektgranskningar.

Stadsrevisionen

Postadress: Box 2141, 403 13 Göteborg

Besöksadress: Stora Badhusgatan 6

Göteborgs Stads kontaktcenter: 031-365 00 00, kansli: 031-368 07 00

stadsrevisionen@stadsrevisionen.goteborg.se

www.goteborg.se/stadsrevisionen